

Føroya størsta búskaparliga mistak

Vit hava ein skeivan flota, ið er í komin við støði í skeivum tølum!

Búskaparráðið
Fiskivinnuráðið (skiftandi samanseting)
Føroya landsstýri (skiftandi)
Bankaleiðslurnar (tær somu)
Føroya Fiskasøla (tann sama)
Reiðarafelag (partogara-meiriluti)
Føroya Fiskimannafelag (sama leiðsla í malsaldur)
Meginfelag Útróðrarmanna v.m.
Hava verið og eri meiningsskapandi fyri dispositionum innan høvuðsvinnu føroyinga.

Samanumtikið hava hesir instansir og felagskapir grundað sína støðutakan á skeivum grundarstöði.

Hjá øllum sum einum eru tað berokningarnar, ið vist hava á minsta kostnað fyri hvørt kilo fiskað (ið hava vega tyngst, tá mett hevur verið um lønsemi innan føroyska fiskivinnu. (primærvirði/landingsvirði).

Eitt av úrslitunum av hesum skeiva utgangsstøði er, at vit í dag hava ein flota, m.a. uppá 52 partogarar (og eingin ivi er um, at tað er ein av biligastu matunum at taka fisk upp úr havinum uppá), men setir ein sær spurningin, um hvat, ið kann framleiðast burtur úr partogarafriski, so tykist «matin» tianverri eisini at fara til tað, á eksportmarknaðinum, minst gevandi voru.

Partogarar eru undir-mannaðir, tá hugsað verður um neyðturviliga manskorku til hagræðing. At kalla eingin fiskur verður blóðgaður samb. reglugerð frá 1973 v.m., og treytin fyri sokallaða fyrstahöndsvirðinum, landingsvirðinum, við tilhoyrandi studningi fyri fult blóðgaðan fisk, eru soleiðis sjáldan í lagi. (aloftast slettis ikki til).

Tógtíðin hevur funnið eina «lønsemislegu», ið

við-merkingar

ger, at tað einans verður háladað fyra ferðir í samdøgrið (tvær ferðir fyri hvørt skipið), og vanligt manningartal fyri meðalpartogara er fyra mans, 1 skipari, 1 1.sti styrimaður, 1 1.sti meistari og 1 kokkur. Í veruleikanum er tað soleiðis sæð eingin fiskimaður mynstraður við einum partogara.

Meginparturin av fiskinum er deyður, tá hann kemur á dekkið.

Blóðging/útbloðing er ikki annað enn ein reglugerð (log ella treyt), ella regla í eini kunngerð, sum av góðum grundum ikki kann verða fylgd umborð á einum tilikum, undir-mannaðum skipi.

Kemur eitt líkinda hál á dekkið, so er tað sjáldan arbeitt undan fyrrrenn næsta hálð, 12 timar seinni, er á borði.

Fyrsti fiskurin er soleiðis vorðin 6+12, ella 18 timr gamal, aðrenn hann kemur í s. í eitt 0° celsius umhvørvi.

Fiskivinnuministerið í Danmark kunngjordi í 1979, at utvið 6 timar drálan við kølingini kostaði 5 1/2% í vektatapi við flakaskering.

Serligi lukturin (roykurin), ið stavar frá enzymatisku oxyderingini, ið tekur seg upp longu undir tóggingini, er soleiðis byrjaður 18 timar aðrenn fiskurin er komin í lastina og tað, sum ikki er arbeitt niður, liggur har og leitar sær pláss, á dekkinum, í paunum, í netinum, meinslað, elt og tryst — skatt.

Tá virkað verður burturúr rævnin av organiskum uppruna, hevur tað altíð verið (og tað vil fram-

haldandi verða) ein fortreyt, at hendan rávoran er so nær gjørligt lýtaleys tá byrjað verður at virka úr henni.

Ein niðurgjørt rávora ber í sær eitt niðurgjørt endavirði — um nakað! Tað er sera trupult at selja ein skitnan, illa rustaðan, gamlan bil. Líka so trupult sum at selja eina ódefinierliga, illaluktandi, illlittað fiskavøru, gjørd úr einum ivasomum rávørugrundarlagi.

At gott um at finna sær mátar til at taka upp fisk á biligasta hátt, men hetta er til fánytis, rökka vit ikki størst møguligum endavirði á tí fiski, vit taka upp á henda hátt.

Hetta gera vit ikki sum er, og serliga er tað út av lagi vánaligt við partogarafriski. Partogarafriskir eru kortini ikki einsamallir, og hava ikki einsamallir ábyrgdina av hesi, okkara vána støðu. Aðrir togara eiga eisini sín lutfalsliga, alt ov stóra part og heldur ikki linuskipini kunnu klára frísak, tá ið tað kemur til henda spurning — heldur ikki dagbatarnir!

Fyri at nevna linuflotan burturav, so er kent, at meginparturin av tí hysuni, ið tikin verður av linuskipum, eitt nú í Íslandi, fer í kvørnina minkaføður og gerst har partur av einari exportvøru, ið gevur uml. 1 kr. kg. á marknaðinum.

Við vitanini um, at sama hysa, um hon varð ferd til virkingar í goðskustabilum standi, kann geva meira enn 38 kr. pr. exportkilo, so atti hetta einfalda domið í sjálvum sær at verið nog mikil, og meira enn ivaleyst til, at sagt okkum, at vit ikki framhaldandi kunnu satsa uppá hetta sokallaða primærvirði, — hetta vit nokk kunnu kalla landingsvirði.

Hetta eru viðurskipti, ið tað stendur í okkara makt

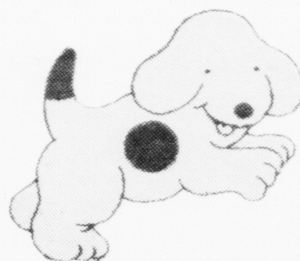
at broyta til tað betra. Enn einaferð, so má sigast, at tað skurrað álvarsliga, tá tað fyri sama slag av fiski er gjørligt at fæa úrslit, ið gevur eitt lutfall uppá 1:38.

Hvussu fiska vit so biligast (úr reinasta umhvørvi) tá kostnaður fyri hvørt kg skal gangast við 3,8 —

Hvar er tá lønsemi?
Eg loyvi mær at svara

sjálvur — tað er ikki til, tí tað biligasta er ikki biligt, tá tað er fálada við 3,8 fyri hvørt partogarakilo.

John Smith

Júst heimkomnir:

FRAKKAR ...

Komið og síggið okkara stóra úrval av júst heimkomnum frakkum.

Nógvar støddir og nógv snið — bæði til yngri og eldri.

Vogue

M. Heinasonar 23 — Tlf. 12380